

Syksyn 2015 matkamuiستeloita

12-15.10.2015 tehtiin retki pohjoiseen yhteistyössä useiden yhdistysten kanssa. Pääasiallinen puuhaaja oli Pentti Rissanen. Hän oli sopinut kohteet ja toimipa hän pääasiallisena kuljettajanakin. Meitä oli 36 matkalaista.

Kauimmaisat tulivat Joensuun ATY:stä Kuopion automuseolle, josta linja-automatka oli alkanut yhdessä SAHK:n harrastajien kanssa. Iisalmesta lähti mukaan toistakymmentä matkalaista.

Outokumpu Oy (kotipaikka Espoo Suomi) omistaa Kemin kromikaivoksen, Tornion terästehtaan ja ferrokromisulaton sekä useita tuotantolaitoksia Suomen ulkopuolella.

Ensin matkattiin hieman vaiheikkaasti Tornion terästehtaalte. Torniossa on Euroopan suurin kromikaivos, jonka kyljessä on matkakohteemme, terästehdas. Ruostumaton teräs kun sisältää yleisimmin 18 % kromia, ja 8 % Talvivaaran nikkeliä, siksi se kannattaa jalostaa Suomessa. Terästehdas kuluttaa sähköä 2 kertaa Tampereen kaupungin kulutuksen verran. Siksi tarvittaisiin nyt paljon puhuttu teollisuuden voiman ydinvoimalla. Tuulisähkö kuin ei riitä kuin ”tehtaan portin valoihin”. Myös maakaasua tuovat Kanadastakin asti, ettei ole riippuvuutta yhdestä kaasun myyjästä. Sentiä kun on venytettävä kaikessa jotta pärjättäisiin maailman kovassa kilpailussa. Teräs viedään enimmäkseen rullina laivoilla Hollantiin saman firman jalostamoon, jossa siitä tehdään valmiisiin tuotteisiin sopivaa, lähellä esimerkiksi Euroopan kodinkone- ja autotehtaita.

Romusta ja raaka-aineista sähköllä sulatettu ja sopivaan seossuhteeseen sekoitettu annos valetaan laatoiksi. Näimme valettujen, noin 24 tonnisten, kuumien teräsaihioiden valssausta teräsrullaksi. Niistä pääosa menee jatkojalostukseen ulkomaille. Osa valssataan viereisessä rakennuksessa kylmävalssaauksena, (enintään 400 astetta) ruostumattomaksi teräslevyksi. Kävimme myös kylmävalssaamossa, Suomen toiseksi pisimmässä (700 m) hallissa. 1,5 metriä leveä teräs litistyi telojen välissä lähes yhtä sutjakasti kuin paperi paperikoneessa. Sieltä tuleva pelti menee esimerkiksi lusikka ja kattila tuotantoon. Tuotanto pyörii 24/7 ympäri vuoden. Työvuoroja on viisi, koska tarvitseehan se työmieskin vapaapäiviä. Näimme lyhyen vierailumme aikana jo usean teräsaihion muuttuvan rulliksi.

Kiertoajelimme myös satamassa, joka palvelee tehtaan kuljetuksia.

IKEA möi meille lihapullia Ruotsin puolella. Pakolaishomma oli ajankohtaista. Niinpä mekin pääsimme ruotsiin vaivatta ilman pysäystä, mutta takaisin tullessa oikein tullimies tuli autoon. Onneksi savonkielellä pärjäsi eikä passeja tarvinnut esittää.

Keminmaa oli pieni pysähtymiskohteemme ennen Rovaniemelle menoa. Paavo Väyrysen Keminmaa on pysähtymisen arvoinen paikka. Hänellä on viinitila, opisto, ravintola ja jopa kirkkokokin. Kuitenkin oli jo niin ilta, että paikalla ei ollut ketään esittelemässä. Havainnoimme itse.

Pohjanhovi, legendaarinen hotelli, oli asuinpaikkanamme kahtena lapissa viettämämme yönä. Hyvin nukuttiin. Saunassa ja kaupungillakin virkeät matkalaiset ehtivät käydä.

Test World Kaukaisin kohteemme Ivalossa. Enemmän kohteesta netissä (<http://www.testworld.fi/fi/etusivu>) Sivuihin varmaan tulee vähän muutoksia yhtiön muutosten myötä, TestWordin kun omistaa nyt suuri englantilainen testiyhtiö, jolla on testirata Bedfordin kaupungin lähellä ja sillä on tarpeelliset akkreditoinnit. Operatiivinen johtaja Susan Vuoriaro esitteli meille paikan.

Tämä testirata on ainoa paikka maailmassa, jossa renkaita ja autoja voi testata samassa paikassa vuoden jokaisena päivänä sekä talvi- että kesäolosuhteissa. Talveksi halleihin tulee kesä ja kesäksi talvi. Ennen renkaat tai autot on jouduttu viemään lentokoneella kesällä uuteen Seelantiin. Se on maksanut. Nyt ne tulevat Helsinkiin, josta rekassa Ivaloon. Ihmiset lentävät suoraan Ivaloon.

Lisäksi Suomessa on tämän myötä oikeus suorittaa e-hyväksyntöjä renkaille. Testatut renkaat viedään rengaskierrätykseen tuhottaviksi. Auton testaajat vievät vehkeensä pois. Puolet laitoksen testeistä on valmistajien suorittamia omilla laitteillaan, puolet suoritetaan testiaseman laitteilla. Viime vuonna oli ollut 150 testipäivää. Ellipsihalli on ollut käytössä vasta noin puoli vuotta. Tutustuimme myös välineisiin joilla lumipintaa hoidetaan että se säilyy aina samanlaisena, ja vastaa luonnon lumi olosuhteita. Lumi tuodaan talvella aina ulkoalueilta ja säilötään halleissa polanteena. Olosuhteita halleissa pystyy muuttamaan testin vaatimiksi niin, että ilmasto muuttuu yön takana ja testaus voi toimia eri olosuhteissa kuin eilen. Käveltiin siellä 11 asteen pakkasessa ellipsihallin ympäri. Ykköshallissa kävimme katsomassa renkaiden testausta jäällä. Totesimme että hermostumaton kuski pitää olla kun suorittaa kaksitoista jarrutusta ja kiihdytystä samoilla renkailla samoissa olosuhteissa esimerkiksi kymmenellä rengas sarjalla.

Suunnitteilla on kolmantena vaiheena halli joka on noin 7 kertaa isompi kuin molemmat entiset hallit yhteensä. Suunnitelma valmistuu noin vuoden päästä. Turo Tiililä oli vierailumme aikana selvittämässä auton valmistajien toiveita tähän projektiin.

BRP =Bombardier Recreational Products. Tuotteista enemmän netissä <http://www.brpscandinavia.com/FI/etusivu/> . Ameriikkalaisessa yhtiössä on yli 5500 työntekijää. Rovaniemellä on Euroopan ainoa moottorikelkkatehdas. 20000 kelkkaa valmistuu vuodessa, 90% menee vientiin (Lynx ja Ski-doo) Suomessa kootaan kaikki leveätelaiset, 50 cm tai yli moottorikelkat. Lisäksi mönkijöitä tehdään. Ne ovat Suomalaisia suunnittelusta lähtien. Vain moottorit tulevat itävallasta (Rotax). Tämä tuotanto on niin spesiaalia, vapaa-ajan väline tuotantoa, että mm. moottorien päästö määräykset koskevat näitä vasta vuonna 2018. Niihin kuitenkin on valmistauduttu mm 2-tahtisella ruiskukoneella (E-TEC).

Kultamuseo vilkaistiin vielä tullessa.

Muistoja kokoili Unto